

# Övning av Totalförsvaret (ÖTF)

Den 10 december 2024 beslutade Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) generaldirektör, beställare av MSB:s nationella systemövergripande samverkansövningar, om inriktning för ÖTF. Beslutet är baserat på resultatet från förplaneringen och gäller för perioden 2025 till 2027. Generaldirektören gav tre medskick som ska genomsyra kommunikationen såväl som innehållet framöver:

- Kriget är dimensionerande
- Verksamheten ska bedrivas i en Natokontext
- Chefer på högsta nivå ska övas

## Övergripande syfte med Övning av totalförsvaret

- Stärka Sveriges motståndskraft samt förmåga i totalförsvaret utifrån ett systemperspektiv.
- Bidra till Natos kollektiva försvar och därmed vara fredsbevarande och krigs-avhållande.
- Enskilt och tillsammans öva, utbilda och utveckla totalförsvarets förmåga till inriktning och samordning mellan militärt och civilt försvar i alla nivåer.

## Övergripande genomförande

- ÖTF omfattar övningsaktiviteter och kunskapshöjande aktiviteter som i olika omfattning riktar sig till centrala myndigheter och aktörer på regional och lokal nivå, samt näringsliv och organisationer.
- Utöver dessa aktiviteter ansvarar varje aktör för egna aktörsspecifika mål och aktiviteter under övningsperioden.

## Målgrupp

- Primär målgrupp för ÖTF är det svenska totalförsvaret på alla nivåer, inklusive näringslivet.
- Region Jämtland Härjedalen avser att delta i ÖTF genom planering och deltagande på flera nivåer (se aktörsspecifik målgrupp).

## Aktörsspecifikt syfte

- Öka Region Jämtland Härjedalens förmåga inom totalförsvaret.

## Aktörsspecifikt mål

Presentera en krigsorganisation till utgången av 2027 med fokus på:

- Krigsorganisation (politisk och övrig ledningsnivå)
- Personalförsörjning i krig
- Region Jämtland Härjedalen har prövat sin krigsorganisation på ledningsnivå

### **Genomförande inom Region Jämtland Härjedalen**

Region Jämtland Härjedalen tar själva ansvar för sina aktiviteter och utvecklingsbehov baserat på tidigare utvärderingsunderlag och aktörsspecifika mål för ÖTF.

Aktiviteter kan komma att genomföras självständigt samt i samverkan med Länsstyrelsen Jämtland, Norra Civilområdet samt norra sjukvårdsregionen samt sektor hälsa- vård och omsorg (i samverkan med Socialstyrelsen).

Inom Region Jämtland Härjedalen genomförs kunskapshöjande aktiviteter och övande moment på ovan nämnda områden för att forma, förankra och på sikt fastställa Region Jämtland Härjedalens krigsorganisation.

Region Jämtland Härjedalen deltar även i regionala och nationella övningsmoment med ledning och berörda verksamhetsrepresentanter.

### **Aktörsspecifik målgrupp**

Politisk ledning, tjänstemannaledning och berörda verksamheter samt eventuellt privata aktörer kopplat till sakfrågor.

## Beskrivning av centrala aktiviteter:

### Kunskapshöjande aktivitet 1

**Målgrupp:** regionstyrelsen, regionledningen, HR, jurister, särskild sjukvårdsledning, Säkerhet & beredskap, beredskapssamordnare

**(Q1) Q2-Q3 2025**

**Genomförande:** För regionstyrelsen planeras för kunskapshöjande workshop i nedanstående ämnen under ett ordinarie sammanträde **Q1 2026**. Ansvarig för genomförande för workshopen blir Säkerhet & beredskap (genom övningsledare och utvärderingsledare). Observatörer för workshopen rekommenderas vara från HR samt regionens jurister.

Inspelade webinarier att ta del av på tema **krigsorganisation och personalförsörjning, om ramverket för ledning och samverkan** samt **Totalförsvarsjuridik**. <https://www.msb.se/sv/utbildning--ovning/ovningar/ovning-av-totalforsvar---otf/>

### Kunskapshöjande aktivitet 2

**Målgrupp:** regionstyrelsen, regionledningen, HR, jurister, särskild sjukvårdsledning, Säkerhet & beredskap, beredskapssamordnare

**Q4 2025**

**Genomförande:** Inspelade webinarier på tema (preliminärt) **"Militärkunskap"** (dvs info om hur Försvarsmakten ser ut och fungerar), **beslutsfattande** (juridiskt och utifrån ramverket) och **övergång till krigsorganisation**.

### Övningsaktivitet 1 Central övning (ej regioner)

4/12 2025, seminarieövning.

Tema: **Övergång till krigsorganisation**

Målgrupp: 2 representanter – 1 jurist och 1 expert på krigsorganisation – från varje Civilområdesansvarig länsstyrelse resp. sektorsansvariga myndigheter, samt från MPF, Migrationsverket. Skolverket och Försvarsmakten.

### Övningsaktivitet 1 Speglad aktivitet för regional/lokal nivå

**Q1 2026** Regiongemensam workshop (4 Nord)?

Tema: **Övergång till krigsorganisation**

Målgrupp: HR, jurister

### Kunskapshöjande aktivitet 3. Ingen fakta än

Q1-Q2 2026

**Övningsaktivitet 2** Central övning (ej regioner)

Q2 2026 Seminarieövning

Tema: **Världslandstöd, försörjning? stöd till Försvarmakten.**

Målgrupp: "experter VLS" från Civilområdesansvariga länsstyrelser (6 st) och sektorsansvariga myndigheter (10 st), Försvarmakten samt från utvalda sektorsmyndigheter, FFO:er, ev. branschorganisationer (näringsliv)

**Övningsaktivitet 2** Speglad aktivitet region/lokal nivå

**Q2 2026** Länsgemensam övning (drivs av Länsstyrelsen)?

Tema: **Värdlandsstöd**

Målgrupp: Högsta ledningen på regional/lokal nivå samt funktion samverkan

**Kunskapshöjande aktivitet 4.** Ingen fakta än

Q3-Q4 2026

**Övningsaktivitet 3.** Central övning

**Q4 2026**

Tema: **Sambandstest författningsstyrd rapportering**

Målgrupp: samtliga rapporteringsskyldiga myndigheter, regioner och kommuner enligt författningsstyrd rapportering under höjd beredskap.

**Kunskapshöjande aktivitet 5.** Ingen fakta än

Q1 2027

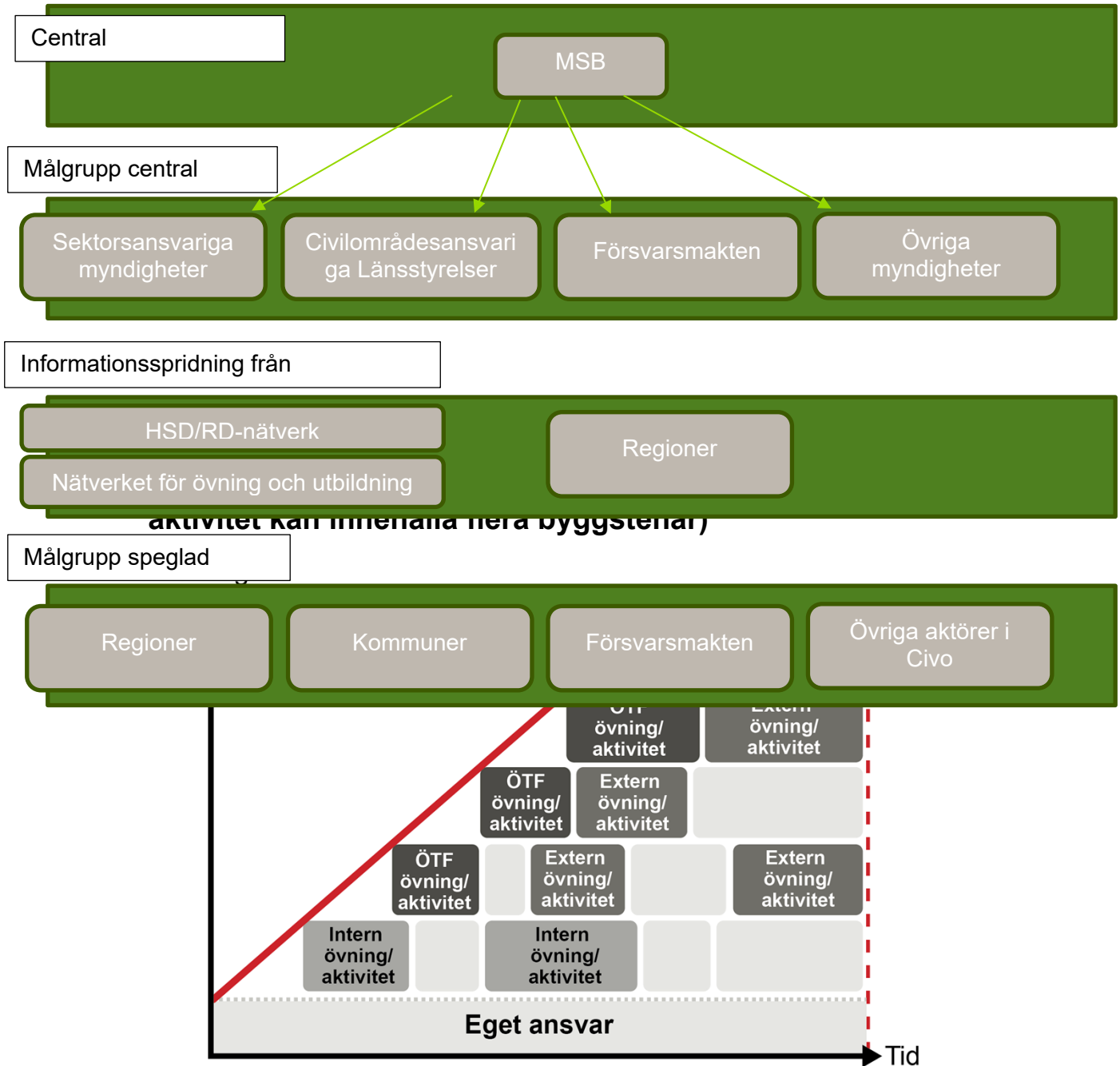
**Övningsaktivitet 4** Central övning

**Q1 2027**

**Nationell prövande systemövning**

Målgrupp: Svenska totalförsvaret på alla nivåer inkl. näringslivet

## Planerings- och övningsorganisationen för ÖTF:



Med det egna ansvaret som bottenplatta används byggstenarna som trappsteg för att klättra uppåt i förmågetrappan.

- Inom egen organisation kan första steget vara att skapa förutsättningar för att kunna verka under höjd beredskap och krig - organisatoriska anpassningar, struktur, regelverk, ha en bemannad krigsorganisation, ha tekniska förutsättningar för säkra kommunikationer, etc.

- Nästa steg är att internt utbilda, träna, öva och genomföra olika förmågehöjande aktiviteter. Därtill finns det en massa andra "ljusgrå" byggstenar som Region Jämtland Härjedalen själv har behov av eller är beroende av men som inte klassas som byggstenar inom ramen för ÖTF och därmed inryms under "ÖTF-paraplyet". Sådana kan exempelvis vara övnings- och utbildningsplaner för egen organisation, en beredskapssektor eller en geografisk yta, eller en förmågehöjande aktivitet för att skapa robusthet internt eller tillsammans med andra.
- Högre upp på "förmågetrappan" finns samverkansaktiviteter i form av ÖTF-aktiviteter (övningar, utbildningar, etc. som initieras eller arrangeras av MSB) liksom byggstenar i form av andra befintliga aktiviteter som kan klassas som byggstenar inom ramen för ÖTF ("Extern övning/aktivitet" – mörkare mellangrå byggsten med vit text). Sådana kan t.ex. vara redan inplanerade totalförsvarsövningar eller utbildningar eller seminarier med bäring på totalförsvar.
- Överst inom ramen för ÖTF återfinns under våren 2027 en byggsten i form av "Nationell prövande systemövning". Den är ännu inte preciserad utifrån exakt tidpunkt, innehåll eller målgrupp. MSB återkommer om detta under 2025.

Lokal övningsledare Region Jämtland Härjedalen:

Therese Selander, enheten Säkerhet & beredskap

Therese.selander@regionjh.se

Lokal utvärderingsledare Region Jämtland Härjedalen:

Carin Nordström, enheten Säkerhet & beredskap

Carin.nordstrom@regionjh.se